

M
9

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
'S-GRAVENHAGE

Aan de leden van de Coördinatie
Commissie voor Europese Integratie-
en Associatieproblemen.

Directie/Afdeling: DGES

Datum: 21 maart 1962

Onderwerp: Landbouwproblemen in de
toetredingsonderhandelingen
met het V.K.

Kenmerk: 44.103

Foto-no: F. 3684/ 62

./.

Hiernevens doe ik U toekomen een nota
van de werkgroep voor landbouwproblemen in verband
met de toetredingsonderhandelingen met het V.K.

Deze nota zal in de vergadering van de
Coördinatie Commissie van 26 maart a.s. onder punt
3.b. van de agenda aan de orde worden gesteld.

De wnd. Secretaris,

H. J. van Asbeck

(H. J. van Asbeck)

MINISTERIE VAN LANDBOUW EN VISSERIJ

Nota voor de Coördinatie Commissie

De landbouwproblemen in de toetredingsonderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk

Het is thans mogelijk enigszins nauwkeuriger dan in de nota van oktober j.l. aan te geven, wat de voornaamste problemen met betrekking tot de landbouw in de toetredings-onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk zullen zijn:

1. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid: de wijzigingen die het VK wil aanbrengen in de genomen besluiten, de uitzonderingen die het **crop** bódingt en de modezeggingschap in de nog te nemen besluiten;
2. De inkomensgaranties voor de producenten in de vergrote gemeenschap;
3. De regelingen ten behoeve van het Gemenebest.

I. Het Britse standpunt

1. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid

In de verklaring van minister Heath van 10 oktober 1961 in Parijs wordt gesteld:

"We are now prepared to take the major step of participating with you in a common agricultural policy and in developing a common organisation of agricultural markets. We fully accept that the Common Market must extend to agriculture and trade in agricultural products." Deze uitspraak dateert uit de periode, waarin de EEG haar landbouwbeleid nog niet had vastgesteld. Op 22 februari j.l. ter gelegenheid van het ministeriëel overleg over de landbouw, herhaalde hij dit, maar voegde er bovendien aan toe dat de verschillende besluiten van de EEG-Raad van 14 jan. 1962 "adaptations" dienen te ondergaan. Als argumenten hiervoor voerde hij aan de gewijzigde vraag en aanbodspositie bij Britse, Deense, Ierse en Noorse toetreding - vooral van belang bij varkensvlees en eieren. Voorts wees hij op het belang van een soepele overgang van het tegenwoordige Britse voedsel- en landbouwbeleid naar het gemeenschappelijke beleid. Tenslotte bracht Heath naar voren dat de inkomensgaranties voor de Britse boeren en de belangen van het Gemenebest "adaptations" noodzakelijk maken.

De nog te nemen besluiten voor rijst, zuivel, rundvlees, suiker (en schapevlees) acht Heath van veel belang. Hij wenst dat het Verenigd Koninkrijk de gelegenheid krijgt zijn oordeel uit te spreken over de voorstellen van de Commissie. Er moet z.i. getracht worden tussen de Zes en de toetredende landen overeenstemming te bereiken over de wijzigingen, die voortvloeien uit de uitbreiding van de gemeenschap, voordat de besluiten genomen worden. Voorts moeten deze besluiten zodanig samengesteld zijn dat deze wijzigingen ervan gemakkelijk kunnen plaatsvinden.

De Britse minister van landbouw, Soames, gaf op dezelfde vergadering te kennen dat de Britse landbouw voor een aantal, niet nader aangeduide sectoren "a period of adjustment ..... not less than what you will have had," nodig had. (Inmiddels is deze wens tot uitdrukking gebracht voor tuinbouw, varkensvlees, eieren en zuivel).

De Britse landbouw moet naar zijn mening grotere veranderingen ondergaan dan de landbouw van de Zes in de aanpassing aan het gemeenschappelijk beleid. Voorts wees hij op het feit dat de boeren in de EEG langzamerhand hebben kunnen wennen aan de idee van een gemeenschappelijk beleid.

Evenals minister Heath in zijn verklaring van oktober j.l. wijdde ook hij in het bijzonder aandacht aan de tuinbouw. Soames betwijfelde of de verordeningen voor groenten en fruit op de Britse tuinders toegepast kan worden zonder grote moeilijkheden te veroorzaken. De Britse regering heeft hen garanties gegeven, die moeilijk waar te maken zijn in het kader van het gemeenschappelijk beleid en in ieder geval zal een lange periode nodig zijn om de Britse tuinbouw in staat te stellen zich aan te passen aan de zeer gewijzigde situatie die zal ontstaan.

Enigszins in tegenstelling tot de vroeger gedane uitspraken, dat geen principiële wijzigingen in de diverse verordeningen voorgesteld werden, heeft de Britse delegatie tenslotte tijdens de laatste zitting van de "Suppléants" gesteld dat voor consumptiemelk, ook in de eindfase waarschijnlijk geen gemeenschappelijk prijsniveau tot stand zal kunnen komen. Bovendien zouden voor varkensvlees en boter in de overgangperiode, en eventueel ook, daarna kwantitatieve marktverdelingen toegepast moeten worden.

2. De inkomensgaranties voor de producenten in de vergrote Gemeenschap

Reeds in zijn verklaring te Parijs in oktober van het vorig jaar wijdde Heath veel aandacht aan de "annual price review" en de inkomenspositie van de Britse boer. Op de laatste ministeriële zitting, merkte hij op dat in de landbouwbesluiten naar Britse opvatting een leemte bestaat t.a.v. de "review" en de garanties op lange termijn. De Britse regering wenst de levensstandaard van zijn agrariërs te kunnen handhaven. Om dit te realiseren acht hij een systeem van "review" nodig. Soames voegde hieraan toe dat dit de mogelijkheid geeft de kosten van de agrarische productie, de gevolgen van de eigen produktie van de invoer en het totale inkomen van de boer te bezien. De Engelsen wensen de mogelijkheid te behouden om jaarlijks de ontwikkeling van het gemiddeld agrarisch inkomen te vergelijken met die van het gemiddeld Nationaal inkomen. Deze verhouding mag niet achteruit gaan. Doet een achteruitgang zich toch voor, dan zou een Lid-Staat aanvullende maatregelen mogen treffen, te financieren uit eigen middelen. Dergelijke maatregelen zouden de goede werking van de gemeenschappelijke markt zo min mogelijk mogen verstoren. Als elementen van de annual review zijn genoemd: het netto inkomen, de produktiviteit en de kostprijzen.

3. Het Gemenebest

Het probleem van het Gemenebest kan, naar Britse visie, niet los gezien worden van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Reeds in zijn verklaring van oktober j.l. uit Heath het verlangen dat "comparable outlets" voor de agrarische uitvoer van het Gemenebest geschapen moeten worden. Dit zou moeten geschieden in het kader van het landbouw beleid.

Evenwel, bij haar pogingen tot concretere formules te komen, heeft de Britse delegatie zich nogal van het zojuist vermelde uitgangspunt verwijderd. Immers, om te beginnen zouden voor een overgangperiode - eventueel langer dan 12 tot 15 jaar - voor bepaalde produkten specifieke preferentiële maatregelen getroffen moeten worden. Wanneer er onvoorzien geen mondiale regelingen tot stand komen, zouden de specifieke preferentiële regelingen voor het Gemenebest, eventueel herzien, ook in de eindfase moeten blijven bestaan.

Bij het produktsgewijs onderzoek zouden alle mogelijkheden onderzocht moeten worden, zoals preferentiële nulrechten, tariefcontingenten, lange termijn contracten, marktverdeling. Het gaat vooral om granen, zuivel en vlees. Twee produkten werden door de Britse delegatie ter illustratie aangevoerd: tarwe en boter.

Voor tarwe zouden Canada en Australië van een bepaalde toegang tot de Britse markt of de EEG markt verzekerd moeten zijn, ter grootte van niet nader gedefiniëerde "traditionele hoeveelheden". Tevens zou de concurrentiepositie, in het bijzonder van Australië niet tengevolge van de toepassing van heffingen mogen verslechteren.

Wat boter betreft zou voorlopig vrije toegang tot de Britse markt behouden moeten blijven voor het Gemenebest. Langzamerhand zouden de prijzen geharmoniseerd kunnen worden, op zodanige wijze, dat de consumptie niet terugloopt en Nieuw-Zeeland zijn "comparable outlets" behoudt.

II. Opmerkingen

ad 1. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

- a. In het algemeen kan gesteld worden, dat de bespreking van de landbouwverordeningen met het VK niet mag leiden tot heronderhandelingen van datgene, wat tussen de Zes reeds is overeengekomen, noch tot verdragen bij de inwerkingtreding van de landbouwpolitiek op 1 juli a.s.
- b. Dat de verordeningen voor varkensvlees en eieren in de vergrote Gemeenschap niet "workable" zijn, is door de Britse delegatie vooralsnog niet aangetoond. Aangezien de landen van het Gemenebest weinig belang hebben bij varkensvlees en eieren, doet zich ook uit dien hoofde geen nieuw gezichtspunt voor. De vraag rijst zelfs, of juist door deze afwezigheid van Commonwealth-argumenten de Britten niet veeleer willen aansturen op hoge garantieprijzen, die overeenkomen met de huidige prijzen, die de Britse boer ontvangt met behulp van "deficiency payments". Het kernpunt is hier, dat de Zes gekozen hebben voor een bepaalde, liberale richting van het landbouwbeleid in deze sectoren. De Engelsen wensen een dirigistisch beleid. Het lijkt uitgesloten dat dit principiële punt vóór de toetreding opgelost zou moeten worden. Het is een zaak, die bij latere herzieningen van het EEG-beleid aan de orde gesteld kan worden.
- c. De Europese Commissie heeft, met instemming van de Lid-Staten bij monde van de heer Mansholt toegezegd, consultaties (hearings) te houden met de toetredende landen, over de komende voorstellen in zake zuivel, rundvlees enz. Hiermede krijgen het Ver. Koninkrijk en andere toetredende landen, althans in de tegenwoordige fase, gelijke faciliteiten als de Lid-Staten zelf. Wanneer de voorstellen geformuleerd zijn zullen eerstgenoemde landen de mogelijkheid hebben ze in de toetredingsonderhandelingen ter sprake te brengen. De Lid-Staten kunnen dan desgewenst de "Suppléants" of het "Comité spécial landbouw" inschakelen voor verder overleg.
- d. Een afwijking van de Raadsbeduiten die de Engelsen bepleiten betreft de duur van de overgangperiode. Zij voeren daarvoor verschillende argumenten aan, zoals zekere achterstanden met name bij de tuinbouw, de aanpassing van het "deficiency payments" systeem, de kosten van levensonderhoud, psychologische overwegingen. Zij streven daarom naar een overgangperiode van 12 tot 15 jaar na het moment van toetreding (vooral voor groenten en fruit, zuivel, eieren en varkensvlees).

Naar aanleiding hiervan kan worden opgemerkt dat de Britse land- en tuinbouw op een redelijk goed niveau staat en veelal beter ge-outilleerd is dan die op het continent. Ook in verschillende andere opzichten heeft de Britse boer een voorsprong op het merendeel der boeren op het vaste land *). De overgang naar een nieuw systeem kan inderdaad enige moeilijkheden opleveren. Bedacht zij echter dat minister Soames reeds enkele malen heeft verklaard, dat men in Engeland in ieder geval - dus onafhankelijk van het toetreden tot de EEG - van het tegenwoordige systeem wil afstappen, voor het merendeel van de betrokken produkten. De vraag rijst daarom of een geleidelijke reductie van dat stelsel niet kan geschieden binnen de overgangsperiode. Op dit punt is er geen achterstand van het V.K., aangezien ook bij de Zes de prijsaanpassing nog volledig moet plaatsvinden. Het "deficiency payments" stelsel zou geleidelijk kunnen verdwijnen, tegelijkertijd met de eveneens geleidelijke invoering van de heffingen. Hierin ligt een belangrijke tegemoetkoming aan verschillende Britse verlangens.

- e. De tuinbouw **) levert in Britse ogen de grootste problemen op. Ook hier treft men een klein aantal producenten die op hoge kosten zitten tegenover een meerderheid die in ruime mate profiteert van de bescherming, die door tarieven en vervoerskosten wordt verschaft. Overwogen zou kunnen worden een zekere tarief-decalage toe te passen voor enkele moeilijke produkten. Gelet op het blijvende voordeel, dat de Britse tuinders genieten uit hoofde van de gunstige ligging t.o.v. de afzetgebieden, is het echter niet nodig de overgangsperiode te verlengen. Art. 42 EEG-verdrag biedt voldoende mogelijkheden om producenten, die in moeilijkheden komen te verkeren, hulp te bieden.
- f. Het lijkt niet mogelijk om tegemoet te komen aan de vergaande Engelse wensen t.a.v. het ontbreken van een gemeenschappelijke zuivelmarkt in de eindfase en het invoeren van kwantitatieve beperkingen in het intra-verkeer voor varkensvlees en boter.

ad 2. De inkomensgaranties

In beginsel is een "annual review" niet onaantrekkelijk, maar een overnemen in zijn geheel van de Britse voorstellen in deze bergt verschillende gevaren in zich. Allereerst kan opgemerkt worden dat dit een introduceren van de "kostprijs" in het gemeenschappelijk landbouwbeleid zou betekenen een complicerende factor, die vermoedelijk een prijsverhogend-verstarrend effect teweeg brengt. Het criterium van gelijke inkomens zal het gelijkworden van de prijzen in de eindfase ernstig kunnen bemoeilijken en ook overigens zeer verstarrend kunnen werken.

De vraag rijst daarom of er niet naar gestreefd moet worden dit element in het Britse denken in te passen in het jaarlijks landbouwdebat van de Raad, zoals dit voorzien is in het reeds aanvaarde financiële reglement. In dit debat kunnen trouwens verschillende andere elementen worden ingebouwd, met name de ontwikkeling van het agrarisch handelsverkeer met derde landen, een onderwerp dat van Nederlandse zijde in de EEG-besprekingen over het landbouwbeleid sterk naar voren is gebracht. Dit element zal de Engelsen aanspreken gezien de positie van het Gemenebest.

---

*) Gemiddelde bedrijfsgrootte in het V.K. : 25 ha.
in de Zes : 10 ha.

**) In een bijlage wordt een uitvoeriger uiteenzetting gegeven van de problemen in de tuinbouwsector.

ad 3. Het Gemenebest

Het lijkt gewenst dat van Nederlandse zijde een ontwikkeling wordt gestimuleerd, die het oorspronkelijke Britse uitgangspunt nabij komt n.l. het zoveel mogelijk inpassen van de belangen van de Gemeenebestlanden in het gemeenschappelijk landbouwbeleid zelf. Dit heeft in de eerste plaats het voordeel, dat de druk van het Commonwealth zoveel mogelijk dienstbaar gemaakt wordt aan het bestrijden van een protectionistische ontwikkeling in het gemeenschappelijk beleid. Doet men dit niet en zoekt men naar bijzondere arrangementen, dan neemt men dus de sanerende invloed goeddeels weg en men vervalt gemakkelijk tot constructies, die de volledige incorporatie van de Britse markt in de continentale markt ten zeerste bemoeilijken. Men denke in dit verband aan de Britse geneigdheid de preferentie van het Gemenebest tot de Britse markt te beperken.

Het "inbouwen" van een invoerbehoefte ten gunste van grote Commonwealth-leverancier-landen zou kunnen geschieden met behulp van

- criteria voor de prijstoenuadering
- beperkingen van de hoogte van de heffingen aan de buitengrens
- 'deficiency payments' voor bepaalde produkten of sectoren.

Voor al de eerstgenoemde mogelijkheden - de prijstoenuadering en de criteria daarvoor - zou weleens een belangrijke sleutel tot een wezenlijke oplossing van het Gemenebest probleem kunnen blijken te zijn. Nederland zou er dan ook naar kunnen streven dat in het kader van de toetredingsonderhandelingen nader overeenstemming bereikt zou worden over criteria voor de prijstoenuadering. Van belang is dat juist op dit gebied de besluiten binnen de EEG nog gedurende een reeks van jaren genomen moeten worden. Juist ten opzichte van dit onderwerp kunnen het V.K. en ook Denemarken nog een belangrijke invloed uitoefenen ten gunste van een zodanige prijsontwikkeling, dat extra produktie-stimulansen worden vermeden.

Deze algemene benadering sluit niet uit, dat voor de naaste toekomst, als overgangsmaatregel, bepaalde, meer concrete toezeggingen aan Gemeenebestlanden gedaan kunnen worden. Deze specifieke maatregelen voor de belangrijkste produkten zouden uiterlijk aan het einde van de overgangsperiode van het Verdrag moeten aflopen.

Voor de door de Engelsen genoemde voorbeelden kan men zich de volgende constructies denken:

Tarwe

Onderscheid dient gemaakt te worden tussen Canadese en Australische tarwe. Voor de eerstgenoemde lijkt een oplossing langs de weg van het akkoord, met de Ver. Staten gesloten voor kwaliteitstarwe, het meest aangewezen. Met de toetreding van het V.K. tot de EEG zou ook de invoer in dit land onder het akkoord gebracht kunnen worden. Eventueel zou de garantie voor Canada een langere duur kunnen hebben.

Australië, dat geen kwaliteitstarwe levert, zal op andere wijze geholpen moeten worden. Men kan zich een overgangsregeling denken, waarbij - zij het volgens een aflopende schaal - tarwe uit Australië op de Engelse markt een behandeling zou genieten, die gelijk is aan die, welke gegeven wordt aan tarwe afkomstig uit een Lid-Staat. Een betere behandeling, m.a.w. een negatieve preferentie, moet uitgesloten worden geacht, Voorzover het om het hanteren van de escape-clausule gaat, is dit een zaak, die Engelsen zelf in de hand hebben. Verder zou een regeling getroffen kunnen worden t.a.v. het z.g. montant fortaitaire. Gezien de geringe kwaliteitspremie,

die Australische tarwe geniet boven Europese, moet, ondanks deze maatregelen, met een teruglopen van de Australische tarweuitvoer naar de EEG rekening worden gehouden.

Boter

Hier doet zich een bijzonder geval voor, daar de blijvende invoer uit het Gemeenebest, met name N. Zeeland slechts gerealiseerd kan worden wanneer de consumentenprijs relatief laag blijft. Een tamelijk hoge consumentenprijs zou in de vergrote Gemeenschap niet alleen de invoerbehoefte doen verdwijnen, doch tevens een uitvoeroverschot veroorzaken, waarvoor geen afzetmarkten zijn aan te wijzen, wanneer het Ver. Koninkrijk tot de EEG toetreedt.

De enige mogelijkheid om het bovenstaande te verwezenlijken ligt in de toepassing van een "deficiency payments" beleid voor boter in de gehele gemeenschap. Zonodig kan het heffingstelsel daarnaast gehandhaafd blijven, waarbij uiteraard de heffing aan de lage kant zal blijven. Dit betekent dat de landen van de Zes en het Ver. Koninkrijk van twee kanten naar dit dubbele systeem zullen toe moeten groeien.

Ook voor andere produkten dienen, in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, mogelijkheden voor een blijvende invoer uit het Gemeenebest en andere derde landen geschapen te worden. Het moet in het Nederlands belang geacht worden een ontwikkeling langs deze wegen te bevorderen, zodat geen preferenties worden gecreëerd, al of niet beperkt tot de Britse markt, die de incorporatie van de Britse landbouw in het gemeenschappelijk beleid zouden kunnen bemoeilijken.

De Britse tuinbouw

De Britse tuinbouw verkeert, wat de produktiefactoren betreft, zoals grond - zowel ligging als kwaliteit - vakmanschap, arbeid en kapitaalgoederen, in een positie die weinig verschilt van die op het vaste land. Voorts kan opgemerkt worden, dat de Britse tuinbouwprodukten een aanzienlijke natuurlijke en economische preferentie genieten boven de importgoederen. In natuurlijk opzicht, als gevolg van het milde Engelse klimaat, waardoor in het VK, in tegenstelling tot belangrijke produktiegebieden in de EEG, vele produkten kunnen overwinteren. Voorts profiteert de Britse tuinbouw in economisch opzicht van de hoge verovers- en behandelingskosten, die op de EEG-produkten, bij invoer in het VK noodzakelijkerwijs drukken.

Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat over het algemeen de Britse tuinbouw de concurrentie met het importprodukt kan doorstaan.

Niettemin zullen de Engelsen voor voorjaarssla en voor de glasprodukten tomaten en bloemen vermoedelijk een uitzonderingspositie verlangen.

De prijzen van voorjaarssla zijn vaak laag als gevolg van grote aanvoer van in de open grond overwinterde sla. Teneinde de prijsverlaging tegen te gaan, heeft de Britse regering onlangs besloten het invoerrecht gedurende de maanden maart en april te verhogen van 20-30sh p.c.wt*) Het is echter duidelijk dat niet het importprodukt (uit Holland) de markt verstoort, zodat de gewenste uitzonderingspositie niet nodig is.

Bij de teelt van tomaten en bloemen onder glas domineert het kleinbedrijf (veelal minder dan 10-20 are), dat voornamelijk voor de plaatselijke markt produceert. Als gevolg van het vestigingsplaatsvoordeel kan de positie bepaald niet als zwak gekwalificeerd worden.

Daarnaast staan de grote bedrijven, die voor de nationale markt telen. Het is bekend, dat de produktiviteit van deze bedrijven aanzienlijk kan worden opgevoerd o.a. door verbetering van de glasopstand en de verwarmingsmethoden, intensievere benutting van de glasopstand gedurende het gehele jaar enz. Voor het opvoeren van de produktiviteit worden door de Britse regering fondsen beschikbaar gesteld.

Ook t.a.v. de glasteelt kan geconcludeerd worden dat de verschillen met het vaste land niet fundamenteel zijn en derhalve geen uitzonderingspositie noodzakelijk maken.

Het is een bekend feit dat het zwakke punt van de Britse tuinbouw gezocht moet worden in het distributiesysteem dat sterk verouderd aandoet en voor uitgebreide verbetering vatbaar is. Toepassing van kwaliteitsnormen en introductie van andere afzetmethoden - voorzieningen in de EEG-verordening voor groenten en fruit - zullen de positie van de Britse tuinder ongetwijfeld ten goede komen.

Bezien tegen de achtergrond kan, t.a.v. de onlangs overeengekomen verordening voor deze sector, het volgende worden opgemerkt.

Van het betreffende reglement voor groenten en fruit zijn de volgende elementen de belangrijkste:

- a. Voor de belangrijkste produkten verplichte introductie van kwaliteits- en sorteringseisen.
- b. Hieraan gekoppeld de geleidelijke liberalisatie van het handelsverkeer. Te beginnen met Categorie "Extra" en zo vervolgens. Zodra liberalisatie een feit is, mogen geen kwantitatieve restricties of minimumprijzen ex. art. 44 meer worden toegepast.
- c. Vaststellen van gemeenschappelijke regels voor het functioneren van de markt en de intra-communautaire handel.
- d. Veiligheidsclausule, die toegepast kan worden ingeval van marktverstoring.

Gegeven enerzijds de geleidelijkheid, die bij deze verordening betracht wordt, en anderzijds het feit, dat de voorziene regels o.a. ten aanzien van kwaliteitsnormen, afzetregelingen de positie van de Britse tuinder slechts kunnen verbeteren kan toetreding van het V.K. tot de EEG voor de Britse groenten- en fruitsector als gunstig worden beoordeeld.

*) = van ± 20 tot 31% ad valorem.

De Britse tuinbouw

De Britse tuinbouw verkeert, wat de produktiefactoren betreft, zoals grond - zowel ligging als kwaliteit - vakmanschap, arbeid en kapitaalgoederen, in een positie die weinig verschilt van die op het vaste land. Voorts kan opgemerkt worden, dat de Britse tuinbouwprodukten een aanzienlijke natuurlijke en economische preferentie genieten boven de importgoederen. In natuurlijk opzicht, als gevolg van het milde Engelse klimaat, waardoor in het VK, in tegenstelling tot belangrijke produktiegebieden in de EEG, vele produkten kunnen overwinteren. Voorts profiteert de Britse tuinbouw in economisch opzicht van de hoge verovers- en behandelingskosten, die op de EEG-produkten, bij invoer in het VK noodzakelijkerwijs drukken.

Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat over het algemeen de Britse tuinbouw de concurrentie met het importprodukt kan doorstaan.

Niettemin zullen de Engelsen voor voorjaarssla en voor de glasprodukten tomaten en bloemen vermoedelijk een uitzonderingspositie verlangen.

De prijzen van voorjaarssla zijn vaak laag als gevolg van grote aanvoer van in de open grond overwinterde sla. Teneinde de prijsverlaging tegen te gaan, heeft de Britse regering onlangs besloten het invoerrecht gedurende de maanden maart en april te verhogen van 20-30sh p.c.wt*) Het is echter duidelijk dat niet het importprodukt (uit Holland) de markt verstoort, zodat de gewenste uitzonderingspositie niet nodig is.

Bij de teelt van tomaten en bloemen onder glas domineert het kleinbedrijf (veelal minder dan 10-20 are), dat voornamelijk voor de plaatselijke markt produceert. Als gevolg van het vestigingsplaatsvoordeel kan de positie bepaald niet als zwak gekwalificeerd worden.

Daarnaast staan de grote bedrijven, die voor de nationale markt telen. Het is bekend, dat de produktiviteit van deze bedrijven aanzienlijk kan worden opgevoerd o.a. door verbetering van de glasopstand en de verwarmingsmethoden, intensievere benutting van de glasopstand gedurende het gehele jaar enz. Voor het opvoeren van de produktiviteit worden door de Britse regering fondsen beschikbaar gesteld.

Ook t.a.v. de glasteelt kan geconcludeerd worden dat de verschillen met het vaste land niet fundamenteel zijn en derhalve geen uitzonderingspositie noodzakelijk maken.

Het is een bekend feit dat het zwakke punt van de Britse tuinbouw gezocht moet worden in het distributiesysteem dat sterk verouderd aandoet en voor uitgebreide verbetering vatbaar is. Toepassing van kwaliteitsnormen en introductie van andere afzetmethoden - voorzieningen in de EEG-verordening voor groenten en fruit - zullen de positie van de Britse tuinder ongetwijfeld ten goede komen.

Bezien tegen de achtergrond kan, t.a.v. de onlangs overeengekomen verordening voor deze sector, het volgende worden opgemerkt.

Van het betreffende reglement voor groenten en fruit zijn de volgende elementen de belangrijkste:

- a. Voor de belangrijkste produkten verplichte introductie van kwaliteits- en sorteringseisen.
- b. Hieraan gekoppeld de geleidelijke liberalisatie van het handelsverkeer. Te beginnen met Categorie "Extra" en zo vervolgens. Zodra liberalisatie een feit is, mogen geen kwantitatieve restricties of minimumprijzen ex. art. 44 meer worden toegepast.
- c. Vaststellen van gemeenschappelijke regels voor het functioneren van de markt en de intra-communautaire handel.
- d. Veiligheidsclausule, die toegepast kan worden ingeval van marktverstoring.

Gegeven enerzijds de geleidelijkheid, die bij deze verordening betracht wordt, en anderzijds het feit, dat de voorziene regels o.a. ten aanzien van kwaliteitsnormen, afzetregelingen de positie van de Britse tuinder slechts kunnen verbeteren kan toetreding van het V.K. tot de EEG voor de Britse groenten- en fruitsector als gunstig worden beoordeeld.

*) = van ± 20 tot 31% ad valorem.

Een mogelijk nadeel, kan zich veeleer voordoen voor de export van groenten en fruit van de overige EEG-landen indien het V.K. van zijn recht gebruik gaat maken bij de invoer van tuinbouwprodukten voor bepaalde kwaliteitsklassen minimumprijzen ex. art. 44 toe te passen. Berekeningen hebben aangetoond, dat het niveau van deze minimumprijzen met inachtneming van de maxima, die, volgens de onlangs vastgestelde objectieve criteria, toegelaten zijn, zo hoog is dat de export er in ernstige mate door belemmerd kan worden.

Daar de uitvoer van tuinbouwprodukten naar Engeland afgezien van de hoge invoerrechten, tot dusver onbelemmerd kon plaatsvinden en daar in deze sector belangrijke Nederlandse exportbelangen liggen op de Britse markt, dient gestreefd te worden naar een regeling, waarbij het Ver. Koninkrijk voor wat betreft de minimumprijzen slechts gebruik maakt van een systeem, dat geen grenssluiting toestaat. De objectieve criteria geven hiertoe een opening.

T.a.v. de snijbloemen lijkt het aannemelijk dat eventuele moeilijkheden gedurende de overgangperiode, door het bedrijfsleven zelf geregeld kunnen worden.